Sak 14-11/12-1b

SU 30.11.2011

Forslag til mandat for evaluering av Masterstudiet i rettsvitenskap ved Det juridiske fakultet i Bergen 2012.

Arbeidsgruppen for mandat for evaluering av masterstudiet ved Det juridiske fakultetet i Bergen i 2012, har følgende forslag til mandat for den videre evalueringsprosessen:

Om tema for evalueringen:

Det juridiske fakultets evaluering av studieprogrammet i 2012 må ta utgangspunkt i UiB sin "Handbok for kvalitetssikring av universitetsstudia", hvor det i kapittel 9 gis en mal for denne typen programevalueringer. Når det gjelder tema, angis følgende punkter i håndboken for kvalitetssikring:

«Evaluering av studieprogram bør omfatte vurderingar av:

- Studieprogrammet sin profil og struktur, førekomst av felles undervisning og emne spesielt utvikla for studieprogrammet, faglege og sosiale aktivitetar
- Om val av undervisnings- og vurderingsformer er i tråd med måla for studieprogrammet
- Praktisk gjennomføring
- Søkjartal/studieplassar, gjennomføring, strykprosent og fråfall
- Karakterfordeling
- Ressurstilgang
- Kommentar til studentevalueringane
- Studieinformasjon og dokumentasjon
- Tilgang til relevant litteratur
- Institutt/programleiar si vurdering og forslag til forbetringar»

Evalueringen av studieprogrammets profil og struktur, målene for studieprogrammet og forslag til tiltak for å oppnå disse målene, må sees i lys av Det juridiske fakultets strategiplan for 2011-2015 og fakultetets årsplan for undervisning for 2011 (og den kommende årsplanen for 2012) som bygger på strategiplanen. Ut fra strategiplanen er det særlig tre overordnete strategiske mål som studieprogrammet må evalueres i forhold til:

1) Fakultetet skal sikre at det gjennomføres forskningsbasert undervisning på høyt faglig og pedagogisk nivå av forskere i fakultetets forskningsmiljø, basert på forskningens resultater og rettsvitenskapens idealer.

2) Fakultetet skal sikre et studieprogram med klar indre sammenheng og progresjon, faglig og pedagogisk. Det skal særlig legges vekt på metode, rettsvitenskap, etikk og verdier.

3) Fakultetet skal sikre at studieprogrammet ivaretar det internasjonale perspektivet i tillegg til det nasjonale.

Det er disse punktene som gjelder det faglige innholdet i studiet som må danne kjernen i evalueringen: I hvilken grad oppnås disse målene i dag, og hva må gjøres for å oppnå disse målene i størst mulig grad i tiden fremover? Både strategiplanen og årsplanen angir konkrete tiltak for å oppnå målene, og

evalueringen må ta stilling til om disse tiltakene er egnede til å oppnå strategiplanens mål, eller om tiltakene må utvikles videre og suppleres med ytterligere tiltak.[1]

Evalueringen kan sees som en idédugnad til hva som kan gjøres bedre eller annerledes. Det må imidlertid stilles krav om at forslag til nye tiltak skal bygge på en avveining av fordeler og ulemper med henholdsvis eksisterende og nye løsninger. I denne sammenheng skal det redegjøres for, eller i det minste gis en skisse over, økonomiske, administrative og personellmessige konsekvenser av nye tiltak eller nye løsninger.

Som eksempler på mer konkrete problemstillinger som kan være aktuelle, nevner arbeidsgruppen:

- Metodelæren: Er denne tilstrekkelig ivaretatt? Hvilket ansvar er det vi dag legger på arbeidsgruppelederne i denne sammenheng? Er det tilstrekkelig fokus på etikk og verdier som en del av den juridiske virksomheten?
- Valg av undervisningsformer: Bør det være større innslag av problembasert læring også på 4. og 5. studieår? Hvordan bidrar de obligatoriske undervisningselementene til at studentene oppnår ønsket læringsutbytte, og er de obligatoriske elementene som er valgt treffende? Hvordan speiler variasjonen i obligatoriske element den forventede progresjonen fra studieår til studieår? Utgjør for eksempel seminarmodellen på 4. studieår en hensiktsmessig progresjon fra selvstyrte arbeidsgrupper på 3. studieår?
- Obligatoriske emner: I lys av samfunnsutviklingen siden studieordningen ble innført i 2003, er valget av obligatoriske versus valgfrie emner i studiet fortsatt treffende for å oppfylle Det juridiske fakultets samfunnsoppdrag? Er rekkefølgen på emnene best mulig for å sikre at studentene oppnår ønsket læringsutbytte? Er antall forelesninger og størrelsen på pensum tilstrekkelig for å oppnå målene som er gitt i strategiplanen? Gir dagens forelesnings- og pensumomfang anledning til å trekke inn det internasjonale perspektivet i tilstrekkelig grad?
- Digitalisering av studiet: Hvordan benyttes digital pensumlitteratur, og benyttes det der det er hensiktsmessig? Informeres det tilstrekkelig om tilgjengelige digitale kilder?
- Valg av vurderingsformer: Er disse i tråd med målene for studieprogrammet? Velger vi de riktige virkemidlene for at studentene skal nå læringsmålene? Burde det være større variasjon i vurderingsformene som benyttes (f.eks. hjemmeeksamen, mappeevaluering, muntlig)? Kan studiemodellens fordeler ivaretas i kombinasjon med lengre intervaller mellom eksamen?
- Masteroppgaven: Gjennomføres arbeidet med masteroppgaven på best mulig måte? Hvordan kan undervisnings- og veiledningsressursene utnyttes optimalt? Hvordan sikrer vi at studentenes skriveferdigheter er tilstrekkelig utviklet før arbeidet med masteroppgaven?
- Frafall/gjennomstrømming: Hvorfor har vi bare ca 270 ferdige kandidater hvert år når opptakstallet er 350(389 fra og med 2011)? Hvor blir resten av?

De tematiske punktene i håndboken for kvalitetssikring som ikke gjelder det faglige innholdet i studieprogrammet, fremstår først og fremst som et supplement til den mer faglig orienterte

[1] Det kan ses på som problematisk å evaluere tiltakene i strategiplanen for 2011-2015 allerede i 2012, før tiltakene har fått tid til å virke. Programevalueringen av 2012 kan imidlertid benyttes som en underveisevaluering for å undersøke hvor langt en er kommet og for å stake ut kursen videre for å sikre at målene i strategiplanen oppnås innen 2015.

delen av evalueringen. Punktene må være med som en del av den endelige skriftlige presentasjonen av evalueringen fra fakultetets side, men bør trekkes inn som sentrale elementer i evalueringsprosessen først og fremst der de kan belyse de faglige utfordringene knyttet til studieprogrammet.

Om gjennomføring av evalueringen:

I kapittel 9 i den tidligere nevnte håndboken for kvalitetssikring, sies det følgende om gjennomføringen av evaluering av studieprogram:

«Programevalueringar av utdanningstilbod skal normalt gjennomførast som ei sjølvevaluering. Programstyret/fakultetet kan også nytte ekstern evaluering ved ein fagfellekomité eller slik at programsensor i sensorperioden får i oppgåve å evaluere ulike sider ved studieprogrammet. Fagfelle- eller programsensorevaluering kan kome som tillegg til eller i staden for ei sjølvevaluering.»

Arbeidsgruppen ser det som nødvendig at en intern gruppe ved fakultetet har ansvar for å være drivkraften i evalueringen. Den interne gruppen oppnevnes av dekanen, men må sørge for innspill fra studenter, vitenskapelig ansatte og administrativt ansatte, samt eventuelle eksterne bidragsytere, og ta stilling til hvilke evalueringsmetoder som er best egnet til å fremskaffe den informasjonen en trenger i evalueringsprosessen.

Den interne evalueringsgruppens grunnlagsmateriale må i tillegg bestå av alle tidligere evalueringer som er gjennomført ved fakultetet. Gruppen må ha frihet til å foreta videre prioriteringer og utvelgelser blant forslagene til evalueringsspørsmål som er listet opp over. Den interne gruppen må til slutt forfatte den samlede programevalueringsrapporten. .

Når det gjelder mer konkrete evalueringsmetoder, anbefaler arbeidsutvalget en kombinasjon av eksterne bidragsytere (programsensorene), allmøter med studentene, og mindre fokusgrupper bestående av studenter og ansatte ved fakultetet. Når det gjelder de vitenskapelige ansatte, og særlig de kursansvarlige, så er det viktig at evalueringsprosessen koordineres med den faglige kvalitetssikringen av studiet som knytter seg til implementeringen av kvalifikasjonsrammeverket.

Parallelt med programevalueringen som skal skje i 2012, vil det også foregå en prosess med å implementere kvalifikasjonsrammeverket på fakultetet. Dette er to prosesser som må samordnes, og som bør koordineres slik at de kan trekke veksler på hverandre. Arbeidet med kvalifikasjonsrammeverket inkluderer uansett å se på hva studiet skal bestå av, både på overordnet plan og i de enkelte kursene. Utarbeidelsen av læringsmål både på emnenivå og programnivå bør inkludere en selvevaluering og en mulighet til nytenking og nyskaping. Hva kan våre ferdige kandidater i dag, og hva mener vi de *burde* kunne? Utfordringen er å få arbeidet med kvalifikasjonsrammeverket til å føre til slik kritisk og substansiell tenkning. I denne sammenheng er det naturlig med møter mellom ledelsen og de kursansvarlige.